

แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูง
ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

Leadership Style of School Administrators Effective to Hing Performance Organization
of Schools Under Loei Primary Educational Service Area Office 1

จักรพงศ์ มณีรัตน์

บุญช่วย ศิริเกษ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

Chakapong Maneewat

Boonchuay Sirikase

Mahamakut Buddhist University Sri Lanchang Campus

Email: chugkapomg@gmail.com

วันที่รับบทความ: 30 กรกฎาคม 2566; วันแก้ไขบทความ 23 สิงหาคม 2566; วันตอบรับบทความ: 24 สิงหาคม 2566

Received: July 30, 2023; Revised: August 23, 2023; Accepted: August 24, 2023

บทคัดย่อ

โรงเรียนซึ่งเป็นองค์กรในด้านการศึกษามีจำเป็นต้องพัฒนาสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง เนื่องจากโลกในศตวรรษที่ 21 เป็นโลกที่ไม่หยุดนิ่งเกิดการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ผู้บริหารจะต้องใช้แบบภาวะผู้นำหลายแบบตามแต่ละสถานการณ์ เพื่อสามารถปฏิบัติภารกิจให้บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 2) เพื่อศึกษาระดับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 4) เพื่อศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 5) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 299 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันและวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการปฏิบัติตามแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .01 4) แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา แบบมุ่งความสำเร็จ แบบให้มีส่วนร่วม และแบบสนับสนุน มีอำนาจพยากรณ์การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5) แบบมุ่งความสำเร็จ แบบให้มีส่วนร่วม และแบบสนับสนุน ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 สามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 58.20 เขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐานได้ $\hat{Z} = 0.273(x_3) + 0.269(x_4) + 0.225(x_1)$

คำสำคัญ แบบภาวะผู้นำ, ผู้บริหารสถานศึกษา, องค์กรสมรรถนะสูง

Abstract

Schools, as educational organizations, need to develop into high-performance organizations. Because the world in the 21st century is a dynamic world with rapid changes. Managers must use several leadership styles for each situation. in order to be able to perform missions to achieve the objectives effectively.

The purposes of this research were to study 1) study compliance level of leadership style of school administrators in the schools under Loei primary educational service area office 1, 2) study the level of the professional learning community in the schools in the schools under Loei primary educational service area office 1, 3) study the relationship between the leadership style of school administrators and the professional learning community in the schools in the schools under Loei primary educational service area office 1, 4) Leadership style of school administrators effective to high performance organization of schools under loei primary educational service area office 1, and 5) create a predicative equation of the Leadership style of school administrators effective to high performance organization of schools under loei primary educational service area office 1. The sample was a group of 299 School Administrators' and teachers in the schools under Loei primary educational service area office

1 in the academic year 2022. The research tool was a questionnaire. Statistics used to analyze data by frequency, percentage, average, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient analysis, and stepwise multiple regression analysis.

The results of the study revealed as follows: 1) Leadership style of school administrators in the schools under Loei primary educational service area office 1, both overall and individual aspects, were at the high level, 2) The high performance organization of schools under Loei primary educational service area office 1, both overall and individual aspects, was at the high level, 3) The leadership style of school administrators and high performance organization of schools under loei primary educational service area office 1 had a positive relationship with a high level at the .01 level of significance. 4) leadership style of school administrators as achievement - oriented leadership, supportive leadership and participative leadership, consideration could predict the high performance organization of schools under loei primary educational service area office 1 at the .01 5) achievement - oriented leadership, supportive leadership and participative leadership effective to high performance organization of schools under loei primary educational service area office 1. It could concurrently predict at 58.20%. The predictive equation could be written in form of standard scores as follow: $\hat{Z} = 0.273(x_3) + 0.269(x_4) + 0.225(x_1)$

Keywords: leadership style, School administrators, high performance organization

บทนำ

การศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยการขับเคลื่อนภาคส่วนอื่น ๆ ให้มีความพร้อมสำหรับการเข้าสู่ความเปลี่ยนแปลง ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่เข้ามาในวิถีการดำเนินชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน ส่งผลให้หน่วยงาน สถานศึกษา องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ต้องปรับตัวให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ทำให้องค์กรสถานศึกษาได้รับผลกระทบ จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, 2560) การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้เป็นแรงกระตุ้นสำคัญที่ส่งผลให้สถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนไปสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง (High Performance Organization) หรือโรงเรียนสมรรถนะสูง เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการดำเนินงานตามวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งเป็นนโยบายสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการที่ต้องการให้ผู้บริหารสถานศึกษาทุก

ระดับต้องพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสู่องค์กรสมรรถนะสูง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2563)

การที่องค์กรจะมีผลการดำเนินงานสูงกว่าองค์กรอื่นได้ จำเป็นต้องมีการปรับปรุงสมรรถนะหรือขีดความสามารถขององค์กรได้อย่างต่อเนื่อง โดยองค์การสมรรถนะสูง (High Performance Organization) เป็นแนวคิดที่มาจากองค์การในระบบเปิด (Open System) เป็นองค์การที่มีชีวิต ซึ่งองค์การเหล่านี้จะมีส่วนประกอบที่เชื่อมโยงกันและต้องพึ่งพากันและกันเหมือนอวัยวะต่าง ๆ ภายในร่างกายของมนุษย์ และการดำรงอยู่ขององค์กรก็ต้องพึ่งพาสภาพแวดล้อมภายนอกและต้องมีความสามารถในการปรับตัวและมีทักษะเพื่อความอยู่รอด (Survival Skills) มีความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ ความสามารถในการรับรู้ไวเกี่ยวกับโอกาสมีระดับความยืดหยุ่นสูง และพนักงานมีความรู้สึกเป็นเจ้าขององค์การ (David, 1998) เช่นเดียวกับโรงเรียนซึ่งเป็นองค์การในด้านการศึกษาก็จำเป็นต้องพัฒนาสู่การเป็นองค์การสมรรถนะสูงเนื่องจากโลกในศตวรรษที่ 21 เป็นโลกที่ไม่หยุดนิ่งเกิดการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อมและสังคมที่มีอย่างมากมายและเป็นไปอย่างรวดเร็วจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุก ๆ องค์กรรวมถึงโรงเรียนจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงและพัฒนาองค์กรของตน ให้มีขีดสมรรถนะที่สูง ตามบริบทขององค์กรนั้น ๆ มีแผนรองรับกับสถานะต่าง ๆ มีการวิเคราะห์สถานการณ์ที่สามารถกระทบต่อการทำนารอบด้าน ทำให้สามารถปฏิบัติการกิจให้บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศเพื่อความได้เปรียบในการแข่งขัน รวมถึงตอบสนองต่อความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ในสภาพการณ์ปัจจุบัน ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญคือ การบริหารจัดการการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการบริหารการศึกษาต้องให้ความสำคัญกับผู้บริหารสถานศึกษามากที่สุดซึ่งเป็นหน่วยย่อยที่สุด หากสามารถบริหารจัดการการศึกษาให้ได้ดีก็จะเป็นต้นแบบขยายผลให้กับโรงเรียนอื่นเพื่อสร้างคุณภาพของผู้เรียน มีข้อสังเกตว่าหลายโรงเรียนที่ปฏิรูปการศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้ดีจะมีบุคคลหนึ่งคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นตัวหลักสำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนการพัฒนางานของโรงเรียน แม้ว่าในปัจจุบันพบปัญหาขาดผู้บริหารที่ดี มีทักษะ มีความรอบรู้และเข้าใจการบริหารจัดการการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งส่งผลต่อการศึกษาที่มีคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

ผู้นำ คือ ผู้ที่สามารถนำผู้อื่นให้ก้าวไปข้างหน้าสู่จุดมุ่งหมายตามที่ตั้งใจไว้โดยใช้ศักยภาพของความเป็นผู้นำที่มีอยู่ทั้งในด้านสถานภาพความสามารถอิทธิพลชีวิตและพฤติกรรมเพื่อส่งผลให้สามารถกำหนดทิศทางให้บุคคลที่ติดตามมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน ฉะนั้นผู้นำจึงมีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อการนำองค์กรหรือบุคคลไปสู่ความสำเร็จ (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, 2552, หน้า 32) และในสถานศึกษาภาวะผู้นำมีความสำคัญยิ่งต่อความเจริญก้าวหน้า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความมีมาตรฐานในการจัดการศึกษา การนำนวัตกรรมเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาปรับใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ผู้นำหรือผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพได้รับการจัดการให้ไปในทิศทางที่ถูกต้องและนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาที่ยั่งยืนโดยผู้เรียน

ได้รับผลประโยชน์โดยตรง ซึ่งสถานศึกษาใดจะเจริญก้าวหน้าหรือไม่นั้นจะขึ้นอยู่กับการใช้ภาวะผู้นำแบบต่างๆ ของผู้บริหารโรงเรียน (สุตารัตน์ นารอยี และตริยภูมิษฐ์ตรีศรีตร, 2564, หน้า 960)

จากความสำคัญดังกล่าวจะเห็นได้ว่า แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ และทันสมัยแม้ในอดีตที่ผ่านมาจะมีแต่ภาคเอกชนเท่านั้นที่ได้รับรางวัลองค์กรสมรรถนะสูง การศึกษาวิจัยนี้จะเป็น แนวทางในการนำสถานศึกษาเข้าสู่มาตรฐานที่สูงขึ้น จนสามารถเป็นที่ยอมรับได้ในระดับสากล อีกทั้งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กรให้กับผู้นำโรงเรียนสมรรถนะสูง ที่กำลังจะเปลี่ยนแปลงนำองค์กร เป็นองค์กรสมรรถนะสูงให้ครบองค์ประกอบ เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน และเพิ่มประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 ให้มากขึ้นและสามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 ให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
4. เพื่อศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
5. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

1. แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
2. แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อย่างน้อย 1 องค์ประกอบ ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

วิธีการดำเนินงานวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำนวน 1,343 คน ปีการศึกษา 2565 (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2565) แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 157 คน และครู 1,186 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จากประชากร 1,343 คน โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) โดยใช้ตารางการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 pp. 607-610) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 299 คน ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้เพื่อความคลาดเคลื่อนไว้ 0.5 ตามสัดส่วนของแต่ละโรงเรียนจากนั้นทำการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยแบ่งตามอำเภอ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ถามเกี่ยวกับเพศ ตำแหน่ง อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 สอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำนวน 25 ข้อ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scales) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert, 1967, p. 90-95) มีรายละเอียด ดังนี้

- 5 หมายถึง แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) เสนอแบบสอบถามต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Index of Item objective congruence : IOC)แบบสอบถามในงานวิจัยฉบับนี้มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 จึงสรุปในแบบสอบถามฉบับนี้มีคุณภาพรายข้ออยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ทุกข้อทั้งหมด 25 ข้อ

ตอนที่ 3 สอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำนวน 30 ข้อ มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับของ ลิเคิร์ต (Likert, 1967, pp. 90-95) มีรายละเอียด ดังนี้

- 5 หมายถึง การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) เสนอแบบสอบถามต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Index of item objective congruence : IOC) แบบสอบถามในงานวิจัยฉบับนี้มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 จึงสรุปในแบบสอบถามฉบับนี้มีคุณภาพรายข้ออยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ทุกข้อ ทั้งหมด 30 ข้อ

การตรวจสอบหาความเที่ยง (Reliability) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) โดยใช้เกณฑ์ยอมรับที่มีค่ามากกว่า 0.70 โดยแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ตอนที่ 2 แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.732 ตอนที่ 3 การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.895

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย

3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 299 คน โดยเตรียมแบบสอบถามการขอความร่วมมือแฉก QR CODE รวมถึง Link แบบสอบถาม ส่งผ่านช่องทางที่ได้ประสานไว้กับผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามวิจัยในครั้งนี้ และส่วนหนึ่งเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

3.3 นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล ในการตอบลงรหัสแบบสอบถาม แล้วดำเนินการไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ ได้แก่ ตำแหน่ง เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, หน้า 100)

- 4.51-5.00 หมายถึง แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.51-4.50 หมายถึง แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
- 2.51-3.50 หมายถึง แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
- 1.51-2.50 หมายถึง แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย
- 1.00-1.50 หมายถึง แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ระดับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, หน้า 100)

- 4.51-5.00 หมายถึง การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง อยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.51-4.50 หมายถึง การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง อยู่ในระดับมาก
- 2.51-3.50 หมายถึง การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง อยู่ในระดับปานกลาง
- 1.51-2.50 หมายถึง การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง อยู่ในระดับน้อย
- 1.00-1.50 หมายถึง การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบภายในแต่ละตัวแปรและระหว่างตัวแปรพหุคูณกับตัวแปรเกณฑ์ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของ Pearson (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) แล้วนำค่าที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ภัทรพร เกษสังข์ (2549, หน้า 169 – 171) แล้วแปลความหมายดังนี้

- มีค่า r 0.81 - 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก
- มีค่า r 0.61 - 0.80 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูง
- มีค่า r 0.41 - 0.60 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง
- มีค่า r 0.21 - 0.40 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างต่ำ
- มีค่า r 0.01 - 0.20 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำ
- มีค่า r 0.00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กัน

สำหรับทิศทางความสัมพันธ์พิจารณา ดังนี้ ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเป็นลบแสดงว่ามีความสัมพันธ์กันในทางลบหรือทิศทางตรงกันข้าม ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเป็นบวกแสดงว่ามีความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือทิศทางเดียวกัน ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเป็น 0 แสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน หรือใกล้เคียง 0 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันต่ำ

วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้วิธี Stepwise เพื่อดูตัวแปรที่มีนัยสำคัญ และนำค่าสถิติที่ได้ไปสร้างสมการพยากรณ์

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 299 คน ส่วนใหญ่เป็นจำแนกเป็น เพศหญิง จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 64.88 และเพศชาย จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 35.12 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามตำแหน่ง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นครู จำนวน 264 คน คิดเป็นร้อยละ 88.29 และเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 11.71 เมื่อพิจารณาตามอายุส่วนใหญ่มีอายุ น้อยกว่า 30 ปี จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 39.90 รองลงมาอายุ 30 - 39 ปีจำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 37.20 อายุ 40 - 49 ปี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 20.50 และอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.40 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ทำงาน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน 10 - 20 ปี จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 41.14 รองลงมา น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 36.45 และมากกว่า 20 ปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 22.41ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตามแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (X) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (X)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (x_1)	4.18	0.54	มาก	3
2. ภาวะผู้นำแบบสั่งการ (x_2)	4.23	0.55	มาก	2
3. ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ (x_3)	4.24	0.50	มาก	1
4. ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม (x_4)	4.12	0.45	มาก	4
รวม	4.19	0.41	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า พบว่า ระดับแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ (x_3) รองลงมา คือ ภาวะผู้นำแบบสั่งการ (x_2) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม (x_4)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน (Y) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน (Y)	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. ด้านกลยุทธ์องค์กร (y_1)	4.17	0.56	มาก	2
2. ด้านโครงสร้างองค์กร (y_2)	4.08	0.54	มาก	5
3. ด้านบุคลากร (y_3)	4.13	0.49	มาก	4
4. ด้านการมุ่งเน้นผลลัพธ์ (y_4)	4.15	0.53	มาก	3
5. ด้านการมุ่งเน้นผู้รับบริการ (y_5)	4.19	0.47	มาก	1
รวม	4.14	0.41	มาก	

จากตารางที่ 2 ระดับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน (Y) โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก (เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมุ่งเน้นผู้รับบริการ (y_5) รองลงมา คือ ด้านกลยุทธ์องค์กร (y_1) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านโครงสร้างองค์กร (y_2)

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ตัวแปร	x ₁	x ₂	x ₃	x ₄	X	y ₁	y ₂	y ₃	y ₄	y ₅	Y
x ₁	1										
x ₂	0.686**	1									
x ₃	0.528**	0.543**	1								
x ₄	0.471**	0.467**	0.687**	1							
X	0.815**	0.803**	0.840**	0.821**	1						
y ₁	0.501**	0.422**	0.460**	0.515**	0.583**	1					
y ₂	0.570**	0.539**	0.490**	0.504**	0.641**	0.624**	1				
y ₃	0.444**	0.441**	0.595**	0.477**	0.596**	0.471**	0.597**	1			
y ₄	0.527**	0.532**	0.629**	0.564**	0.686**	0.533**	0.638**	0.642**	1		
y ₅	0.359**	0.409**	0.484**	0.484**	0.531**	0.426**	0.484**	0.464**	0.595**	1	
Y	0.605**	0.588**	0.663**	0.637**	0.761**	0.778**	0.843**	0.789**	0.853**	0.729**	1

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยใช้การทดสอบค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของ Pearson (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) พบว่า แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียนโดยรวมมีค่า ($r_{xy} = 0.761$) ซึ่งมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกหรือในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .01 ในระดับสูง ส่วนแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ระหว่างตัวแปร ทั้ง 5 ด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวก ($r = 0.531 - 0.686$)

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ภายในตัวแปรแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (X) พบว่า ทุกคู่มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .01 คู่ที่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุด คือ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุนกับภาวะผู้นำแบบสั่งการ ($r_{x_1x_2} = 0.686$) คู่ที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำ สุด คือ ภาวะผู้นำแบบสั่งการกับภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ ($r_{x_2x_3} = 0.543$)

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ภายในตัวแปรการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน (Y) พบว่า ทุกคู่มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .01 คู่ที่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านบุคลากรกับด้านการมุ่งเน้นผลลัพธ์ ($r_{y_3y_4} = 0.642$) คู่ที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำ สุด คือ ด้านการมุ่งเน้นผลลัพธ์กับด้านการมุ่งเน้นผู้รับบริการ ($r_{y_4y_5} = 0.595$)

ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่าทุกคู่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .01

ดังนั้นผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลผลที่กำหนดไว้ พบว่า มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก ในระดับระดับสูง ($r_{xy} = 0.761$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องการสมมติฐานของการวิจัย

ผลวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเพื่อสร้างสมการพยากรณ์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (Y) ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยรวม

ตัวแปรพยากรณ์	B	S.E. _B	β	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	0.941	0.160		5.875**	0.000
ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ (x_3)	0.227	0.046	0.273	4.885**	0.000
ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม (x_4)	0.247	0.048	0.269	5.101**	0.000
ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (x_1)	0.172	0.041	0.225	4.178**	0.000
R = 0.763 R ² = 0.582 Adjusted R ² = 0.577 F = 102.511					

**p < .01

จากตาราง 4 พบว่า ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ เรียงลำดับความสำคัญ ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ (x_3) ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (x_1) และภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม (x_4) ตามลำดับ สามารถอธิบายความแปรปรวนของแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.577 ($R = 0.577$) ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ (x_3) ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (x_1) และภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม (x_4) ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ได้ร้อยละ 58.20 ($R^2 = 0.582$) สามารถเขียนแสดงความสัมพันธ์ในรูปสมการพยากรณ์ได้ และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ± 0.26986 ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 0.941 + 0.227(x_3) + 0.247(x_4) + 0.172(x_1)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.273(x_3) + 0.269(x_4) + 0.225(x_1)$$

ทั้งนี้ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นพบว่า ภาวะผู้นำแบบสั่งการ (x_2) ไม่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลการอภิปรายผลเชิงพรรณนาตามวัตถุประสงค์รายละเอียดใน แต่ละส่วนต่อไปนี้

1. แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จากผลการวิจัย พบว่า แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ ภาวะผู้นำแบบสั่งการ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน และภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ได้รับนโยบายโดยตรง รับรู้สถานการณ์การบริหารในแต่ละสภาวะการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา รับรู้เหตุการณ์ต่าง ๆ ก่อนผู้ได้บังคับบัญชา จึงมีศักยภาพในการเป็นผู้นำ สามารถการกำหนดทิศทางแบบแผนไปสู่การปฏิบัติกับผู้ร่วมงานซึ่งมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่นและแสดงออกในแต่ละสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยใช้ภาวะผู้นำในแบบต่าง ๆ ตามแนวความคิด ความเชื่อ ประสบการณ์ของผู้นำเพื่อสร้างแรงจูงใจแก่ผู้ร่วมงานอันจะช่วยให้การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างสูงสุดในสถานการณ์ที่ต้องการความรวดเร็วพร้อมกับคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบาส และอาลิโอ (Bass and Avolio, 1990) กล่าวว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องมีต้องมีความเป็นผู้นำที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วยการใช้ศาสตร์และศิลป์ในการกระตุ้นให้บุคคลอื่น ๆ เชื่อและยอมรับในแนวทางการทำงานของตนเอง สามารถเปลี่ยนแปลงผู้ร่วมงานและผู้ได้บังคับบัญชาให้มองเห็นและมองเห็นงานในแง่บวกหรือกระบวนทัศน์ใหม่ ๆ ซึ่งก่อให้เกิดความตระหนักรู้ในเรื่องวิสัยทัศน์และภารกิจขององค์กรตลอดจนสามารถพัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานและทีมงานให้มีความสามารถที่สูงขึ้นมีศักยภาพมากขึ้น ผู้นำที่มีภาวะผู้นำจะสามารถชักนำให้ผู้ตามและผู้ร่วมงานให้มองไกลเกินกว่าความสนใจส่วนตนไปสู่ความสำเร็จที่มีประสิทธิผลขององค์กรและความเป็นอยู่ที่ดีของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปารณีย์ ณ นคร (2564, หน้า 106 -107) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัด

ฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยระดับแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุสตามัน กามะ (2564, หน้า 110) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำตามทฤษฎีวิถีทาง-เป้าหมายของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำตามทฤษฎีวิถีทาง-เป้าหมายของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำตามทฤษฎีวิถีทาง-เป้าหมาย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ภาวะผู้นำแบบสั่งการ รองลงมาคือ ภาวะผู้นำแบบมุ่งผลสำเร็จ และต่ำที่สุดคือ ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม

2. การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จากผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ ด้านการมุ่งเน้นผู้รับบริการ ด้านกลยุทธ์องค์กร ด้านการมุ่งเน้นผลลัพธ์ ด้านบุคลากร และด้านโครงสร้างองค์กร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีการแสวงหาแนวทางให้องค์กรบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปฏิบัติการกิจขององค์กรให้มีระดับคุณภาพของผลงานสูง มีความสามารถในการเปลี่ยนแปลงรับมือกับแรงกดดันจากภายในและภายนอกองค์กร และเป็นองค์กรมีความสามารถอย่างชัดเจนในการกำหนดและสร้างมาตรฐานการทำงานที่มีสมรรถนะสูงได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญศิริ ฤทธิธรณ์ (2559, หน้า 103) ได้ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 พบว่า ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพร ไสภิน (2563, หน้า 75) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 พบว่า การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก “มาก” ทุกด้าน โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านการมุ่งเน้นคุณภาพบุคลากร ด้านการมุ่งเน้นยุทธศาสตร์ และด้านการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ตามลำดับ และสอดคล้องกับ สมพงษ์ เชื้อกพรหม (2564, หน้า 80) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านกลยุทธ์องค์กร ด้านการจัดการความรู้ ด้านระบบโครงสร้างองค์กร และด้านการมุ่งเน้นผู้รับบริการ และสอดคล้องกับ บัณฑิตา สิทธิพิงศากุล (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารกับองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า องค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน โดยเรียงลำดับตามค่ามัธยเทศจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการสื่อสารอย่างเปิดเผยระหว่างบุคลากรในองค์กร รองลงมาคือด้านการให้ความสำคัญต่อผู้รับบริการเป็นสำคัญ ด้านระบบโครงสร้าง และกระบวนการการทำงานสนับสนุนวิสัยทัศน์ และด้านการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการแบ่งปันอำนาจและการมีส่วนร่วม และ ด้านการมีวิสัยทัศน์ที่ทุกคนในองค์กรมองเห็นภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วาล (Waal, 2007, pp. 179-185) ที่กล่าวว่า องค์การสมรรถนะสูงเป็นเป็นองค์การที่สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี มีการบริหารจัดการระยะยาว มีการจัดโครงสร้างการบริหารที่ประสานเชื่อมโยงและไปในทิศทางเดียวกัน และให้ความสำคัญกับพนักงานซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญขององค์กร และสอดคล้องกับ Buytendijk (2006, pp. 24-30) กล่าวว่า องค์การที่สามารถเข้าใจและเข้าถึงความต้องการได้ก่อนองค์การอื่น สามารถจัดการทรัพยากรบุคคลให้มีความสามารถสูงให้อยู่กับองค์กรได้นาน และสามารถรับมือกับแรงกดดันต่าง ๆ จากภายในและภายนอกองค์กรได้ดี โดยองค์การสมรรถนะสูงมีคุณลักษณะสำคัญ คือ การตั้งเป้าหมายที่ท้าทายและแสวงหาแนวทางในการบรรลุเป้าหมายนั้น การมีค่านิยมร่วมกันของบุคคลทั่วทั้งองค์การ การมุ่งเน้นยุทธศาสตร์และการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันทั่วทั้งองค์การ การแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติที่สามารถเข้าใจได้ และเป็นองค์การที่มีความคล่องตัว จากสาเหตุดังกล่าว จึงทำให้ผลการวิจัยพบว่า การเป็นองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.663$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ กับ การเป็นองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนสูงสุด มีความสัมพันธ์กัน “สูง” รองลงมา คือ ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วมกับการเป็นองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กัน “สูง” ภาวะผู้นำแบบสนับสนุนกับการเป็นองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กัน “สูง” และ ภาวะผู้นำแบบสั่งการกับการเป็นองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กัน “ปานกลาง” สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 4 แบบ ได้แก่ แบบสนับสนุน แบบสั่งการ แบบมุ่งความสำเร็จ และแบบให้มีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อการบริหารงานและพัฒนาโรงเรียนไปสู่การเป็นองค์การสมรรถนะสูง สอดคล้องกับแนวคิดของ และสอดคล้องกับ บัณฑิตา ลิทธิพิงศากุล (2564, หน้า 118) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารกับองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

ผลวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับสูงและลักษณะคล้ายกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรี แก้วน้าคำ (2562, หน้า 98 - 99) ได้ศึกษาโมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำแบบประสานพลังที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำแบบประสานพลังของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 โดยใช้สมมติฐานสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกคู่ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำให้แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จากผลการวิจัยพบว่า แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันทางบวกต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีประสิทธิภาพในการทำนายได้ร้อยละ 58.20 โดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสามารถพยากรณ์การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ได้ดีที่สุดมีจำนวนทั้งสิ้น 3 ตัวแปร ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน และภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม ตามลำดับสามารถอธิบายความแปรปรวนของแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ โดยแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ในเรื่องงานมากมายเพียงใดก็ตาม แต่ถ้าหากขาดภาวะผู้นำแล้วความรู้ความสามารถดังกล่าว จะไม่ได้ถูกนำออกมาใช้หรือไม่มีโอกาสใช้อย่างเต็มที่ เพราะไม่สามารถกระตุ้นหรือชักจูงผู้อื่นให้คล้ายตามและปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ และทำให้ประสบความสำเร็จในการบริหารที่ส่งผลต่อการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรสมรรถนะสูง สอดคล้องกับแนวคิดของ บัณฑิตา สิทธิพิศากุล (2564, หน้า 19) กล่าวว่า ภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อกระบวนการบริหารเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำให้ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ เกิดอิทธิพลต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงานให้ร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน ทั้งยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้นำเกิดความเชื่อมั่น ความนับถือในดำเนินกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ และสอดคล้องกับ สุชาติ ทองมา (2560, หน้า 18) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหาร ผู้บริหารทางการศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการ

บริหารองค์การยุคของการแข่งขันจำเป็นต้องมีคุณลักษณะมีความสามารถ เป็นผู้ริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผู้นำทางการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้มุ่งพัฒนาบุคลากรและพัฒนาตนเองเพื่อให้องค์การบรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับแนวคิดของ Al Khajeh (2018) ให้ความสำคัญแบบภาวะผู้นำเป็นพฤติกรรมการแสดงออกของผู้นำซึ่งสามารถสั่งการและจูงใจบุคคลอื่นเพื่อให้องค์การบรรลุเป้าหมายได้สำเร็จ ทั้งนี้แบบภาวะผู้นำของผู้นำสามารถพิจารณาได้จากความแตกต่างด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะ และพฤติกรรมที่แสดงออกต่อผู้ใต้บังคับบัญชา นอกจากนี้แนวคิดของ Lipham & Hoch (1974, p. 176) ที่ได้ให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำของผู้บริหารว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อความสำเร็จจุลวงของโครงการต่าง ๆ ทางการศึกษา และความรู้ความสามารถ ทักษะของผู้บริหารต่อการสร้างภาวะผู้นำที่ดีนั้นก็เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับผู้บริหารทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปารณีย์ ณ นคร (2564) ได้ศึกษาเรื่อง แบบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับแบบภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ 2) ระดับการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ 3) แบบภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารแบบมุ่งความสำเร็จ และแบบให้มีส่วนร่วม ส่งผลต่อการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา สามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 60.30 เขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐานได้ คือ $Z' RyR = .484 (XR3R) + .368 (XR4R)$ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพงษ์ เชือกพรหม (2564) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ระดับการเป็นองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กับการเป็นองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี มีความสัมพันธ์ ทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r = 0.790$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ส่งผลต่อการเป็นองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี เรียงตามลำดับ ค่าอำนาจพยากรณ์จากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์ (X4) ด้านการสร้างบรรยากาศองค์การ (X1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ (X2) และด้านการมีส่วนร่วม (X3) จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ผลการวิจัย พบว่า แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 สามารถพยากรณ์การเป็นองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ได้ดีที่สุดมีจำนวนทั้งสิ้น 3 ตัวแปร ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน และภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีสาระสำคัญที่ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1.1 ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลวิจัยเกี่ยวกับแบบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรสมรรถนะสูง ทั้งแบบสนับสนุน แบบสั่งการ แบบมุ่งความสำเร็จ และแบบมีส่วนร่วม โดยเลือกใช้ผสมผสานรูปแบบภาวะผู้นำตามแต่ละสถานการณ์ เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารและสร้างพฤติกรรมกรรมการบริหารงานที่ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการบริหารงานตามมาตรฐานของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและให้เป็นองค์กรสมรรถนะสูง

1.2 ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ควรปรับพฤติกรรมภาวะผู้นำแบบสั่งการให้มีการแสดงออกต่อครูอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการใช้อำนาจสั่งการโดยตรงต่อครูซึ่งควรเปิดโอกาสให้มีการสื่อสาร 2 ทาง เพื่อเปิดโอกาสให้ครูได้ชี้แจงให้รับทราบถึงปัญหาการปฏิบัติงาน และนำไปสู่การร่วมตัดสินใจในการแก้ปัญหาร่วมกันกับครู และร่วมวางแผนดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานของครูให้เกิดศักยภาพ

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงเมื่อพิจารณารายละเอียด ด้านให้ความสำคัญต่อผู้รับบริการเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้นโรงเรียนส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีการให้บริการอย่างเสมอภาค จริงใจ ศึกษาความต้องการของผู้รับบริการ ยึดความต้องการของผู้รับบริการเป็นสำคัญ และมีการวัดความพึงพอใจของผู้รับบริการ

1.4 จากผลการวิจัยพบว่า การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงเมื่อพิจารณารายละเอียด ด้านโครงสร้างองค์กร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นโรงเรียนควรพัฒนากระบวนการดำเนินงาน ระบบบริหารงาน ให้มีความครอบคลุมภารกิจและหน้าที่ขององค์กรแบบยึดหลักของประสิทธิภาพและคุณภาพสูงเป็นสำคัญ เน้นการออกแบบงานที่ทำให้บุคลากรได้ใช้ทักษะ ในการปฏิบัติงานที่หลากหลาย ช่วยส่งเสริมให้องค์การนั้นเป็นองค์กรที่มีผลงานดีเด่นได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยขอเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21, สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2565, จาก <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail/php?News>.
- จักรี แก้วน้ำคำ. (2561). โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำแบบประสานพลังที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21.
- บัณฑิตา สิทธิพงศากุล. (2564). ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุศตามัน กามะ. (2564). ภาวะผู้นำตามทฤษฎีวิถีทาง-เป้าหมายของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ปารณีย์ ณ นคร. (2564). แบบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนนครินทร์.
- เพ็ญศิริ ฤทธิกรณ์. (2559). ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. วิทยานิพนธ์. หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ และคณะ. (2560). การศึกษา 4.0 เป็นยิ่งกว่าการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัทรพร เกษสังข์. (2549). การวิจัยทางการศึกษา. คณะครุศาสตร์. เลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สุชาติ ทองมา. (2560). รูปแบบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สุภาพร โสภิน. (2563). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. วิทยานิพนธ์. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- สมพงษ์ เชือกพรหม. (2564). **ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. (2552). **ภาวะผู้นำ**. ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหาร. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2563). **การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน Work Manual**. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2563, จาก <https://www.opdc.go.th/content/Nzc>
- สุดารัตน์ นารอยี. (2564). **ภาวะผู้นำตามวิถีทางและเป้าหมายของผู้บริหารสตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล**. การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ 12, 958-975.
- Al Khajeh, Ebrahim Hasan. (2018). Impact of Leadership Styles on Organizational Performance. **Journal of Human Resources Management Research**, Vol. 2018, abstract.
- Bass, B.M. and Avolio, B.J. (1990). The four Is Transformational Leadership. **Journal Of European Industrial Training**, 15 (2).
- Cronbach, L.J. (1990). **Essentials of psychological testing**. (5th ed.). New York: Harper & Row.
- Buytendijk, F. (2006). The five keys to building a high-performance organization. **Business Performance Management Magazine**, 4(1), 24-47.
- David, J.C. (1998). **Organizational Behavior: The Management of Individual and Organization Performance**. 2nd ed. USA: Allyn and Bacon: Prentice-Hall.
- Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities". **Educational and Psychological Measurement**. 30(3) : 607 – 610.
- Lipham, James M. & Hoch, James A. (1974). **The Principalship: Foundations and Functions**. New York: Harper & Row Publisher.
- Likert, R. (1967). **The Method of Constructing and Attitude Scale**. In Reading in Fishbein, M (Ed.), **Attitude Theory and Measurement** (pp. 90-95). New York: Wiley & Son.
- Waal, A. A. D. (2007). (2010). **The Characteristics of a High-Performance Organization**. Retrieved July 31, 2022, from <http://www.hpocenter.com>.